

[Holger Andersen.]
 politiske Situation, saa er det ikke tilstrækkeligt, forekommer det mig, blot i al Almindelighed at tale om det Indtryk, man faar ved et almindeligt Overblik over Verdenssituationen, som saa mange Udtalelser paa Tiaarsdagen for Vaabenstilstanden har givet Anledning til. Det ærede Medlem Hr. Holstein fremdrog en Udtalelse, den højt-ærede Forsvarsminister fremdrog en anden. Den ene var af Baron Marks von Würtemberg, og den anden var af den norske Statsminister Johan Ludvig Mowinckel. Det var for at bruge Forsvarsministerens Terminologi: Pessimisten og Optimisten. Jeg vilde nu tro, at ud fra østersøpolitiske Vurderinger har det større Interesse for os, hvad der menes fra ledende svensk Side end fra norsk Side. Ingenlunde undervurderer jeg Johan Ludvig Mowinckels Betydning i det internationale Arbejde, det er ingenlunde min Mening med denne Udtalelse, men jeg mener, at svenske Udtalelser har her større realpolitisk Betydning for os end norske. Og ser vi paa Situationen omkring Østersøen nu efter Verdenskrigens Afslutning, saa har jeg den Opfattelse — det kan være, det er en kættersk Opfattelse, men jeg har den nu alligevel —, at Situationen omkring Østersøen er væsentlig uroligere, end den var i Aarene før Verdenskrigen, rummer flere Komplikationsmuligheder, end Tilfældet var før Verdenskrigen. Alene den Omstændighed, at der før Verdenskrigen kun var 4 Stater, der grænsede til Østersøen, de to Stormagter Rusland og Tyskland og saa Danmark og Sverige, medens dette nu er blevet til 9 foruden disse 4: Finland, Estland, Letland, Lithauen og Polen samt Danzig, alene dette er efter min Formening tilstrækkeligt Vidnesbyrd om, at Situationen omkring Østersøen er meget mere kompliceret og indviklet end tidligere. Polen bygger i Gdynia en ny Havn, et strategisk Støttepunkt, med franske Ingeniører og for franske Penge — det betyder i Realliteten, at Frankrig faar militært Fodfæste ved det baltiske Hav, og det betyder et af de Midler, hvormed Frankrig vil hævde sin eventuelle Folkeforbundspolitik, hvis det en skønne Dag skulde blive Alvor. Frankrig har begunstiget Forsøgene paa at danne et stort baltisk Statsforbund under polsk Ledelse. Disse Forsøg er mislykkedes, der

er ikke kommet noget ud af disse baltiske Bestræbelser. Men i de senere Aar toner Hovedmodsatningen omkring Østersøen, den gamle Modsatning mellem England og Rusland, som der saa ofte har været talt om her i ret almindelige Vendinger, frem, den Modsatning, som var bestemmende i europæisk Storpolitik gennem 100 Aar, og som under en tilfældig politisk Konstellation, som nu er forbigangen, efter Tysklands Nederlag og navnlig efter det habsburgske Riges Opløsning ganske naturligt gror frem paa ny. Den har faaet sit første Udtryk i Tiden efter Krigen gennem det russiske Krav om Østersøens Lukning, som England aldrig nogen Sinde vil kunne tillade. Jeg ser, at der i det i Dag hertil ankomne Nummer af „The 19th Century“ er en højst interessant Artikel om „Great Britain and the Baltic“, hvor det meget bestemt fremhæves, at den russiske Politik's Forsøg paa at gøre Østersøen til et lukket Hav, vil England ikke under nogen Omstændigheder kunne gaa med til, og at England med største Bekymring maa se paa et Forsøg paa at danne en Front mellem Tyskland og Rusland, saaledes at den Situation maaske en Gang igen kunde opstaa som i Tiden fra 1907 til 1914, at Østersøen faktisk blev et lukket Hav.

Jeg forstod udmærket godt det ærede Medlem Hr. P. Munch, da han i Eftermiddags understregede den realpolitiske Baggrund for hans to forskellige Udtalelser om Bæltspærringen i — jeg ved ikke, om det var 1906, 1907 eller 1905, men det var omkring dette Tidspunkt, og i 1914. Ja, netop paa dette Tidspunkt havde hele den storpolitiske Udvikling omkring Østersøen forskudt sig, netop paa dette Tidspunkt var den tyske Flaade blevet saa aldeles overlegen, at man i Virkeligheden kan sige, at det, da Verdenskrigen stod for Døren i 1914, var den tyske Flaades mægtige Udvikling, Kielerkanalens Tilstedeværelse, der bød Mulighed for at operere paa den indre Linie med den tyske Flaade, og endelig Kiels Befæstning, at det var disse Momenter, der holdt Krigen borte fra Danmark ved at holde England borte fra Østersøen. Men disse Forhold skifter, er i en evig ustandselig Skiften.

Vi drøftede forleden det Spørgsmaal, hvorvidt det ærede Medlem Hr. P. Munch